

Ongin ábending um prístalið

— Landsrátturin gav onga ábending um, hvat hann heldur um prístalsmálið eftir at hava hoyrt sakførararnar hjá Føroya Arbeðarafelag og Føroya Arbeidsgevarafelag hósðagin.

Málið bleiv uttan viðmerking tikið upp til dóms, sum verður sagdur i Keypmannahavn seinni i summar

Næstu ferð, prístalið skal broytast — 1. oktober í ár — verður væntandi greitt, um lønin eisni skal lækka, tá prístalið lækkar.

Ti tá hevur Eystari landsráttur dømt i sakarmálinum millum Føroya Arbeðarafelag og Føroya Arbeidsgevarafelag um just hendan spurning.

Sjálvandi er møguleiki fyri, eitt so prinsipielt mál sum hetta endar heilt uppi i Høgstarætti.

Føroya ráttur gav 1. desember i fjør FAG viðhald i, at tá prístalið lækkar niður um full try stig oman fyri 100, lækkar lønin eisni. Men FA skeyt dómin inn fyri Landsráttin, sum víðgjörði málið hósðagin. Tað er tikið upp til dóms.

Sakførarin hjá FA, Trygvi Jacobsen, kravdi eins og i Føroya rætti FAG dømt at víðkenna, «at prístalslækkingin 1. juli 1986 frá 115,4 til 113,9 stig ikki gevur heimild til at lækka timalønina og mánaðarlønina hjá arbeiðsfólki, sáttmálin millum FA og FAG fevnir um».

Sakførarin hjá FAG, Tormóður Djurhuus, kravdi dómin staðfestan.

Somu sjónarmið

Onki stórvægis nýtt kom fram, tá Landsrátturin víðgjörði málið.

Partarnir brúktu nøkurlunda somu sjónarmið at grundgeva støðu sína sum i Føroya rætti.

Trygvi Jacobsen segði, at lógin um prístalsviðgerð frá 1975 sigur onki um, at lønin kann lækka. I grein 1 stendur, at lønin lækkar fyri hvørji full try stig, prístalið broytist i mun til prístalið 100.

Longu áðrenn lógin varð samtykt, vistu fakfeløg, millum annað FA, á, at onki stóð um, hvat gerast skuldi, lækkaði prístalið. Men hetta fekk ikki politikararnar at endurskoða logaruppskotið.

Trygvi Jacobsen segði seg hava spurt tingmenn, sum vóru tá i 1975, um viðgerðina i Tinginum. Men hetta gav onki úrslit.

Tormóður Djurhuus legði fram hópín av lógum,

sum komu i kjalarværrinum hjá logaruppskotinum um nýtt prístalsgrundlag. Her verður nevnt, at lønin bæði lækkar og og lækkar við prístalinum. Og hetta stóð eisni i lógin, sum var framman undan 1975-lógin. Hann visti á, at endamálið við øllum hesum lógum var at lata prístalsviðgerðina verða ta somu fyri øll. Ti kunna timalønt ikki hava tann framhjárætt, at teirra løn bara lækkar og ikki lækkar.

Ongin avhoyring

Rættarfundurin hósðagin byrjaði sum fleiri aðrir. Annar parturin boðaði frá onkrum, hin onki visti um og ti mótmælti.

Trygvi Jacobsen boðaði frá, at hann ætlaði at avhoyra Ingeborg Vinther, forkvinnu FA, fyri at fáa hana at visa aftur ti, Tormóður Djurhuus segði i Føroya rætti, nevnliga, at

onnur (fakifeløg hava tikið til eftirtektar, at lønin eisni kann lækka, tá prístalið lækkar.

Hetta er ikki beint, ti fleiri fakfeløg gjördu vart við i yvirlýsing 2. juli 1986, at lønin kann ikki lækka.

Hetta veit FAG onki um, segði Tormóður Djurhuus i Landsráttinum hósðagin. Yvirlýsingin var annars i fjølmiðlunum.

Ingeborg Vinther bleiv ikki avhoyrd kortini. Trygvi Jacobsen slepti ynskinum um avhoyring, tá Tormóður Djurhuus mótmælti.

Og landsráttarformaðurin nýtti høvi til at gera vart við, tað ikki hevði verið verri, um sambandið millum sakførararnar i Føroyum og millum teir og Landsráttin var betri, so sleppast kundi undan slíkum óvæntaðum hend-ingum.

hd

Prístalið i tvey ár

1. juli 1986:	113,9
1. oktober 1986:	113,1
1. januar 1987:	112,4
1. april 1987:	113,8
1. juli 1987:	114,6
1. oktober 1987:	118,5
1. januar 1988:	117,1
1. april 1988:	117,0
1. juli 1988:	118,3

Tann 1. juli 1986 hendi tað, ongin politikari tók fyrivarni fyri i 1975: prístalið lækkaði niður um full try stig oman fyri 100. Prístalið fór úr 115,4 i 113,9, fyrst og fremst ti oljuprísurn lækkaði so nógv várið 1986.

Arbeidsgevarar vóru ikki seinir at lækka lønina 60 oyru ella 105 kr. Aðrir lækkaðu ikki lønina, men lækkaðu hana i staðin ikki, næstu ferð, prístalið fór upp um try stig, 1. oktober 1987. Sum tað sæst á talvuni, er prístalið hesi tvey árin triggjar ferðir farið upp um full try stig (115 og 118 1. oktober 1987 og 118 1. juli í ár) og tvær ferðir niður um (115 1. juli 1986 og 118 1. januar í ár).

I løtuni er prístalið bara 0,4 stig oman fyri «markið». Men 1. oktober vita partarnir á arbeidsmarknaðinum væntandi við vissu um lønin skal lækka, fer prístalið niður um 118

Størri vinning í fjør

Vinningurin hjá Menningargrunninum var 16,3 mió kr. i 1987. I 1986 var hann 15,8 mill. kr.

Vinningurin i fjør varð fluttur i trygdargrunnin, 6 milliónir, og lagdur aftur at eginpeninginum, 10,3 milliónir.

I trygdargrunninum eru 20,4 mill. kr., og eginpeningurin er 84,2.

I roknskapinum og ársfrágreiðingini fyri 1987 verður upplýst, at grunnurin hevur fingið 98,5 mill. kr. úr landskassanum, síðani hann byrjaði i 1973.

Harafturat hevur grunnurin fleiri lán, bæði i føroyskum og útlendskum peningastovnum, tilsamans umleið 165 mill. kr.

Nógvar umsóknir

Menningargrunnurin fær nógvar umsóknir. I fjør vórðu víðgjörðar 169, og 120 vórðu játtaðar, tilsamans 74,8 mill. kr.

Umsóknir um tilsamans 81,2 mill. kr. fingið nei, ti figgarorkan hjá grunninum er avmarkað, og víðtøkur hansara seta ávisar treytir fyri, hvør kann fáa veðhald, studning, lán ella rakstarlán. I onkrum ferum hevur nevndin mett, at nóg nógv virki eru av ti slagnum, søkt varð um

figging til.

Tær 74,8 milliónirnar, játtaðar blivu i fjør, eru soleiðis býttar út um landið: Eysturoyggin 19,4, Suðurstreymoy 18,0, Suðuroyggin 14,1, Norð-

streymoy 11,6, Vágur 1,0 og Sandoyggjin 0,0 mill. kr.

I nevndini hjá Menningargrunninum eru Daniel

Tavsen, Sørvági, formaður, Niklas Føldbo, Toftum og Ove Mikkelsen, Vági.

hd

Ikki bara FA

Føroya Arbeidsgevarafelag sigur seg onki vita um, at onnur fakfeløg tulka lógina á sama hátt sum Føroya Arbeðarafelag.

Tann 2. juli 1986 gjördu átta fakfeløg umframt FA eina yvirlýsing, sum bleiv almennakunn-gjörð. I henni stóð millum annað, at feløgin mótmæla hardliga, lótingslóg nr. 36 frá 21. mai 1975 um prístalsviðgerð av arbeiðsløn nú verður tulkað á ein slíkan hátt at timalønin og mánaðarlønin verða lækkaðar við ávikavist 60 oyrum og 105 kr. 1. juli 1986.

Henda tulking hevur als onga heimild i lógin, segdu tvey nóggu feløgin.

Kortini stendur i dóminum hjá Føroya rætti 1. desember 1987, at saksekti (t.e. Føroya Arbeidsgevarafelag) hevur ført fram, at «onnur feløg enn saksektarin (Føroya Arbeðarafelag) hava tikið til eftirtektar, at lønin eisni kann lækka, tá prístalið lækkar»!

Japansk dygd, tá hon er best..

- 4-takts bensinmotorur
- Transportabult generatoranlegg
- Sveisianlegg
- Vatnpumpur
- Havafresarar
- 2- og 4-hjols traktorar
- reidskap/tílhoyr
- Pleuklipparar
- Plenutraktorur og »Rider«
- 4-takts páhángsmotorur
- Kavasleingjari

Royndið ein HONDA — og fáid prógvíð!

Forhandlari:

Carl & Lag P/f

Tlf. 14922

Yviri við Strond 21

af Granskingarvinnu Menningargrunnins			
Rakstrarroknskapur fyri lóðina 1. januar 1987 til 31. desember 1987			
	1986	1987	
Intøkurnar:			
Studningur úr landskassanum	10.000.000,00	10.000.000,00	
Rentur av utlanum	21.709.712,82	17.711.000,00	
Rentur av bankløn	5.825.273,39	7.089.000,00	
	27.534.986,21	24.800.000,00	
	37.335.266,12	34.800.000,00	
Útreiðslur:			
Studningur	1.796.778,00	1.263.000,00	
Rakstrarutreiðslur	1.186.830,90	1.242.000,00	
Rentufreiðslur	15.224.150,81	16.067.000,00	
Annarhættur	202.872,61	164.000,00	
Avskrivning av lanum	2.845.273,38	284.000,00	
	21.855.855,70	19.020.000,00	
Útslit av vanligum rakstri	16.279.380,22	15.782.000,00	
Leigugjalttekur	31.833,00	13.000,00	
Útslit	16.311.213,22	15.795.000,00	
Ið er bytt soleiðis:			
Lagt i trygdargrunn	6.000.000,00	6.000.000,00	
Flutt til eginpening	10.311.213,22	9.795.000,00	
	16.311.213,22	15.795.000,00	

Hetta gjördist úrslitið av rakstrinum hjá Menningargrunninum i fjør. Menningargrunnurin játtadi umsókn-um víðvíkjandi íðnaðarfyrirtekum (38), útbúgving og kanninum (33), smoltstøðum, sila-, laksa- og kræklinga-aling (15), tænastufyrirtekum (14), handverkarafyrirtek-um (13) og gransking (7) i 1987